

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด

อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา*

CULTURAL TOURIST ATTRACTIONS DEVELOPMENT FOR DESIGNING
EXPERIENTIAL TOURISM ACTIVITIES PALMYRA PALM CULTURAL
COMMUNITY, BANGKEIAD SUBDISTRICT, SINGHANAKHON DISTRICT,
SONGKHLA PROVINCE

มนัสสวาส กุลวงศ์, นุชเนตร กาฬสมุทร, ธิดาพร เรืองเรืองกุลฤทธิ

Manassawas Kullawong, Nootchanate Kansamut, Tidaporn Ruangroengkulrit

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Rajamangala University of Technology Srivijaya

Corresponding Author E-mail: nootchanate.k@rmutsv.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 2. ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ และ 3. เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว จำนวน 50 คนใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.977 วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผลรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว ศักยภาพอยู่ในระดับมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพอยู่ในระดับมาก ด้านเส้นทางท่องเที่ยว ศักยภาพอยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารจัดการ ศักยภาพอยู่ในระดับมาก 2. ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถี

ตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำนวน 2 เส้นทาง ได้แก่ โปรแกรมท่องเที่ยววิถีโหนด นา เล เท่ บางเขียด และโปรแกรมท่องเที่ยววิถีโหนด นา ท่า บางเขียด 3. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ได้แก่ การบริการนักท่องเที่ยว การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การจัดการความปลอดภัย

คำสำคัญ: การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม; ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด

Abstract

This research aims to 1. Study the potential of cultural tourist attractions, 2. Design experiential tourism activities, and 3. Propose development strategies for cultural tourism in the palmyra palm cultural community, bangkeiad subdistrict, singhanakhon district, songkhla province. The research employs a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative research methods. The sample group for the quantitative research consists of 50 tourists, with a confidence level of 0.977 for the questionnaire. The data is analyzed using percentage, mean, and standard deviation. For the qualitative research, in-depth interviews are conducted with 20 key informants, including representatives from government agencies, private sector, community leaders, residents, and stakeholders involved in tourism development. The data are analyzed using descriptive content analysis.

The study findings reveal the following 1. Cultural tourism potential the overall potential of the palmyra palm cultural community in bangkeiad subdistrict, singhanakhon district, songkhla province is at a high level. When considering specific aspects, the potential for tourism attractions and activities is high, the accessibility and facilities for tourists are high, the tourism routes have high potential, and the management capacity is also high. 2. The research designs two tourism programs the “Noad Na Le Te Bangkeiad” program and the “Noad Na Tha Bangkeiad” program, both focusing on experiential tourism in the Palmyra Palm community. 3. development strategies for cultural tourism the proposed strategies for the development

of cultural tourism in the palmyra palm cultural community, bangkeiad subdistrict, singhanakhon district, songkhla province, include improving tourist services, enhancing tourism communication, promoting community-based tourism, developing human resources, and ensuring safety management.

Keywords: Tourist Attractions Development; Cultural Tourism; Palmyra Palm Cultural Community

บทนำ

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่หลากหลายทั้งในด้านทรัพยากรทางชีวภาพและกายภาพ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงสุขภาพ เชิงวัฒนธรรม และเชิงหัตถกรรม ซึ่งรวมถึงวิถีชีวิตชุมชนที่มีความเก่าแก่ ศิลปะงดงาม มรดกทางวัฒนธรรม และประเพณีที่โดดเด่น นอกจากนี้ยังมีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ได้รับการยอมรับและรู้จักในระดับโลก ซึ่งสามารถนำทรัพยากรเหล่านี้มาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่ม และตอบสนองความต้องการของตลาดโลก การพัฒนาเช่นนี้จะช่วยสร้างฐานเศรษฐกิจของชุมชนให้เข้มแข็งและรักษาความสมดุลของสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สร้างรายได้แก่ประเทศ อย่างไรก็ตาม การเปิดพื้นที่ท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยขาดการบริหารจัดการที่ดี อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณค่าทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมดั้งเดิม ส่งผลต่อวิถีชีวิตของชุมชนและทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ดั้งเดิมไปได้ คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (2557) นอกจากนี้ การท่องเที่ยวชุมชนยังเชื่อมโยงกับการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนเพื่อวางแผนและปฏิบัติการให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องอาศัยความร่วมมือและปัจจัยสนับสนุนเพื่อก่อให้เกิดความเป็นรูปธรรมขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของคนในชุมชนที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังต้องสามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวในหลากหลายมิติ เช่น ความงาม ศิลปะ รูปแบบวิถีชีวิต ภาษาและการแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น (เสกสรรค์ สนวา และคณะ, 2563)

ชุมชนบางเขียด ต.บางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา เป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมหนึ่งในคาบสมุทรมหานครที่มีความพร้อมในการพัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของคาบสมุทรมหานคร เนื่องจากมีความพร้อมในด้านวัฒนธรรมทั้งไทยพุทธ มุสลิมและจีน ภูมิปัญญาในงานหัตถกรรม ที่มีอัตลักษณ์วิถีเฉพาะของตน ชุมชนบางเขียดเป็นชุมชนโบราณสมัยอยุธยาที่

อยู่ในกลุ่มทะเลสาบสงขลายังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำน้ำตาลโตนดและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด เช่น สบู่ตาลโตนด รวมถึงการทำเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์เครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวันจากต้นตาลโตนด ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถพัฒนาไปสู่แหล่งเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม จากการลงสำรวจพื้นที่พบว่าชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยววนน้อยมีเพียงวัดบางเขียดเท่านั้นที่นักท่องเที่ยวรู้จัก นอกจากนี้ ชุมชนมีผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่ไม่ได้รับการพัฒนา เช่น แหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ชุมชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่นอกเหนือไปจากแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ อีกทั้งยังไม่มีจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบหรืออาจกล่าวได้ว่าไม่มีกระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวเลย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนดกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในบริบทของชุมชนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้วยนวัตกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2561-2565 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบางเขียดเริ่มด้วยการศึกษาบริบทของพื้นที่ด้านภูมิปัญญา ความรู้ วิถีวัฒนธรรมลักษณะทางกายภาพนิเวศวิทยา โดยข้อมูลที่ได้นำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวต้นแบบต่อไป และเพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยชุมชนเอง ทั้งในด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ด้านความปลอดภัย การจัดการสิ่งแวดล้อม การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การทำสื่อประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสร้างบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น ประชาชน ชุมชน เยาวชนคนเล่าเรื่อง เป็นต้น

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
3. เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research Methods) โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ดังนี้

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 50 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 20 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ที่สร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน 1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล 2. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว 2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3. ด้านเส้นทางท่องเที่ยว และ 4. ด้านการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว 3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง เทปบันทึกเสียง และจดบันทึกในรายละเอียดเพิ่มเติมลงในสมุดบันทึก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีลงพื้นที่แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) มีการติดต่อ นัดหมาย วันเวลา ขอบพบผู้ให้สัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลกลับคืนมาตรวจทาน คัดแยกข้อมูลแบบสอบถามครบตามจำนวน นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย, และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง การวิจัยเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis) ตามลำดับขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.11	0.52	มาก
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.88	0.54	มาก
3. ด้านเส้นทางท่องเที่ยว	4.11	0.50	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.06	0.49	มาก
รวม	3.77	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.52) ด้านเส้นทางท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.50) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.49) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

2. ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลจากการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีतालโตนดตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จึงนำมาสู่การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จากภูมิปัญญาในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน ด้วยการจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวจำนวน 2 โปรแกรม ได้แก่

1. โปรแกรมท่องเที่ยววิถีไหนต นา เล เท่ บางเขียด

**โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์
วิถีไหนต นา เล เท่บางเขียด**

ราคาทริป **650.-**

นั่งสวแหวโบราณ ชมวิวตลทอวนาป่าไหนต ลักการะลิ่งคักดีลลิ่ง
พั่งดำนานเกจอาจารย์วัดเขาฬี เรียนรู้อัฏทเกษตรอินทรียบ้านสวนนาจารุดา
ทำ Mocktail ตาลไตนต ย้อนรอยประวัตศิศาสตร์ร้อยปี วดบวเขียด
กราบตลลวงยกขอได้ไหวรับ ชมแหล่ลวดลิตเฟอรนิเจอรตลตลนตแห่ลเดยวขอกาคใต้
ซันเทยวด้วยบั้นไถร้อยสายอร้อยง่าย ๆ กับแกวหัวไหนต
เรียนรู้อัฏทภูมิปัญญการเค่ยวตลล ซิมทอฬพีรอน ลอวเรยอกบอกลปามีหลิว
นั่งชมความวามพระอาทิตย์ตก แลนค ยกยอ

สนใจติดต่อ
สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสงขลา
คุณชาญวิฏฐ สุขสว่างไทร
☎ 088-7862379
องค์การบริหารส่วนตำบลบางเขียด
คุณตาวร พันธ์ม้าย
☎ 086-9579031

อัตราเน็รวม ไถด์น้ำเทยว อาหาร 1 มื่อ อาหารว่าง 2 มื่อ ค่าล่องเรือ
ของท่ระลลค่านัดข้อมสิตลตลนตลฝีมือลวเอง พร้อมประกนการเดินทาว
ลิ่งท่ต้องเตรยม หมวกแวนคริมกันแดด ย่าประจำตัว

เล หนา ป่า ตาล มาเติมความหวานที่บางเขียด

ภาพที่ 1 โปรแกรมท่องเที่ยววิถีไหนต นา เล เท่ บางเขียด
ที่มา คณะผู้วิจัย

2. โปรแกรมท่องเที่ยววิถีไหนต นา ท่า บางเขียด

**โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์
วิถีไหนต นา ท่าบางเขียด**

ราคาทริป **550.-**

นั่งสวแหวโบราณ ชมวิวตลทอวนาป่าไหนต ลักการะลิ่งคักดีลลิ่ง
พั่งดำนานเกจอาจารย์วัดเขาฬี เรียนรู้อัฏทเกษตรอินทรียบ้านสวนนาจารุดา
ทำ Mocktail ตาลไตนต ย้อนรอยประวัตศิศาสตร์ร้อยปี วดบวเขียด
กราบตลลวงยกขอได้ไหวรับ ชมแหล่ลวดลิตเฟอรนิเจอรตลตลนตแห่ลเดยวขอกาคใต้
ซันเทยวด้วยบั้นไถร้อยสายอร้อยง่าย ๆ กับแกวหัวไหนต เรียนรู้อัฏทภูมิปัญญการเค่ยวตลล
ซิมทอฬพีรอน นัดข้อมพร้อมใช้ ชมวิวเลสลบด่ายภาพประกบใจ @หน่าน้อยวิวยอ

สนใจติดต่อ
สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสงขลา
คุณชาญวิฏฐ สุขสว่างไทร
☎ 088-7862379
องค์การบริหารส่วนตำบลบางเขียด
คุณตาวร พันธ์ม้าย
☎ 086-9579031

ราคานี้พร้อม ไถด์ทอวถัน อาหาร 1 มื่อ อาหารว่าง 2 มื่อ
ของท่ระลลค่านัดข้อมสิตลตลนตลฝีมือลวเอง พร้อมประกนการเดินทาว
ลิ่งท่ต้องเตรยม หมวกแวนคริมกันแดด ย่าประจำตัว

“ ทุ่ง หนา ป่า ไไหนต อยากเป็นคณโปรดมาทลลเราที่บางเขียด ”

ภาพที่ 2 โปรแกรมท่องเที่ยววิถีไหนต นา ท่า บางเขียด
ที่มา คณะผู้วิจัย

3. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของพื้นที่ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนดในตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา และศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยมีการหารือร่วมกับชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลการศึกษาได้สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว โดยใช้ทรัพยากรของชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมการสนับสนุนด้านงบประมาณ

2. การพัฒนาด้านตลาดการท่องเที่ยว ร่วมกันสร้างการตลาดเชิงรุกเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับวิถีของชุมชน โดยให้ข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ และนำเสนอในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา

3. การพัฒนาด้านบริการนักท่องเที่ยว วางแผนการบริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การประสานงานกับนักท่องเที่ยวไปจนถึงการพัฒนาคุณภาพการบริการ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า รวมถึงการยกระดับมาตรฐานของสินค้าของฝากจากชุมชน

4. การจัดการข้อมูลและการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว คัดเลือกข้อมูลที่น่าสนใจและถ่ายทอดเรื่องราววิถีภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

5. การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน หน่วยงานท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นวิถีของชุมชน โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาของจังหวัดสงขลา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

6. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้สมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว เช่น การเป็นเจ้าบ้านที่ดี และเทคนิคการสื่อความหมายในการนำชมสถานที่ท่องเที่ยว

7. การจัดการความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ชุมชนควรจัดทำแผนรองรับกรณีฉุกเฉินสำหรับนักท่องเที่ยว การซักซ้อมแผน และการประเมินความพร้อมในการดูแลความปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 1. ด้านสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมท่องเที่ยว พบว่าชุมชนบางเขียด ต.บางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา มีความพร้อมในการพัฒนาสู่แหล่ง

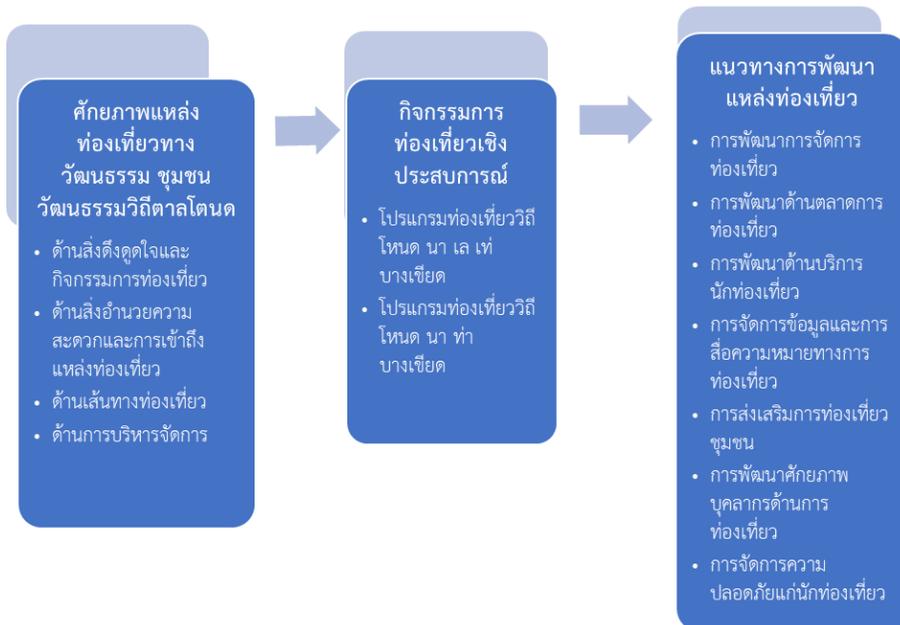
ท่องเที่ยว เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลเป็นแนว ยาว มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากร เป็นชุมชนที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติมีจุดชมวิวกว้างไกล แล่นกน้ำ มีบรรยากาศ ของวิวทิวทัศน์สองข้างทางเต็มไปด้วยธรรมชาติมองเห็นทะเลสาบสงขลาเป็นจุดชมวิว ชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ พัชรินทร์ เสริมการดี (2556) เรื่อง การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโตนปาหนัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ที่ต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดบางเขียดมี สถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรมที่งดงาม และวัดภูตบรรพต (วัดเขามิ) เป็นเคารพนับถือของชาวบางเขียด ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำน้ำตาลโตนดและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด เช่น สบู่ตาลโตนด รวมถึงการทำเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์เครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวันจากต้นตาลโตนด ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถ พัฒนาไปสู่แหล่งเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คือการเดินทางท่องเที่ยวที่เรียนรู้ การใช้ประสบการณ์จากแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีการมีส่วนร่วมจากคนในท้องถิ่นนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงฤทัย เสงี่ยมศิลป์ และคณะ (2560) เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอสรีประจันต์ พบว่า ชุมชนมีทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยอิงจากวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งมีเอกลักษณ์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเรียนรู้วิถีการเกษตรของชาวศรีประจันต์ได้ 2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ชุมชนบางเขียด ต.บางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา ต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ แก่นักท่องเที่ยวได้แก่ ที่พัก (โฮมสเตย์) อาหาร จุดนัดพบและจุดจอดรถของชุมชน ร้านค้าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ห้องน้ำ การเดินทางของรถประจำทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยว หน่วยรักษาความปลอดภัย เป็นต้น และต้องนำผลิตภัณฑ์สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนมาจัดจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว เช่น ขนมพื้นบ้าน ผักสดปลอดสารพิษ กุ้งแม่น้ำ ปลาแม่น้ำ ผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด เป็นต้น 3. ด้านเส้นทางท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนบางเขียด ต.บางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา ควรพัฒนา

ปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว เช่น ป้ายชี้ทางป้ายสื่อความหมาย ปรับปรุงถนนเข้าหมู่บ้าน และส่งเสริมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์หมู่บ้านด้วย เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ต้องกำหนดเส้นทางและเชื่อมต่องกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจนปรับปรุงข้อมูลข่าวสารในสื่อโซเชียลให้ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ พัชรินทร์เสริมการดี (2556) เรื่อง การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล พบว่า เพราะการพัฒนาการตลาด จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนที่เน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจจะสามารถดึงดูดกลุ่มวัยรุ่นวัยทำงาน นอกจากนี้ต้องจัดทำคู่มือ แผ่นพับ ใบปลิวและพัฒนาเว็บไซต์สำหรับประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวด้วย 4. ด้านการบริหารจัดการนักท่องเที่ยว พบว่า คนในชุมชน หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกในชุมชนอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบชนบทเพื่อเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน การสร้างกิจกรรมให้มีลักษณะเด่น นอกจากนี้ ควรปรับปรุงความสะอาดภูมิทัศน์ให้สวยงาม เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะตามแนวคิดของ บุญเลิศจิต ตั้งวัฒนา (2548) กล่าวถึงเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถทำได้โดยการสร้างจิตสำนึก การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ต้องปรับปรุงความสะอาดและภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามและน่าสนใจมากขึ้น เน้นด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญากรณ ไซยคช และคณะ (2559) เรื่อง ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนกรณีศึกษาหมู่บ้านจุฬารณพัฒนา 10 อำเภอบेतง จังหวัดยะลา พบว่า ชุมชนควรจัดการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว

2. วัตถุประสงค์การวิจัย ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มี 2 โปรแกรม ได้แก่ 1. “ท่องเที่ยววิถีโหนด นา เล เท่ บางเขียด” และ 2. “ท่องเที่ยววิถีโหนด นา ท่า บางเขียด” เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเกิดจากการนำผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมาวิเคราะห์และปรับปรุงให้เหมาะสม โดยสอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยบำรุง (2564) ที่กล่าวว่า

เรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาการตลาด โดยการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนและเน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้เพื่อสอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย การจัดทำคู่มือ แผ่นพับ ใบปลิว และการพัฒนาเว็บไซต์สำหรับประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

องค์ความรู้จากงานวิจัย

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย
ที่มา: คณะผู้วิจัย

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ชุมชนวัฒนธรรมวิถีตาลโตนด ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1.การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวที่ดีจะช่วยให้เสริมสร้างความยั่งยืนและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาในด้านนี้รวมถึงการสร้างระบบการบริหารที่มีการวางแผนล่วงหน้า การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดการการไหลของนักท่องเที่ยวเพื่อหลีกเลี่ยงการแออัด 2.การพัฒนาด้านตลาดการ

ท่องเที่ยว การศึกษาความต้องการของตลาดและกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการโปรโมท เช่น การทำโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรือเว็บไซต์ จะช่วยขยายตลาดได้กว้างขึ้น 3.การพัฒนาด้านบริการนักท่องเที่ยว การสร้างบริการที่สะดวกสบายในเรื่องของที่พัก การเดินทาง และอาหาร การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีทักษะในการต้อนรับและบริการลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริการ 4.การจัดการข้อมูลและการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งสำคัญในการให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น โดยการใช้สื่อสารที่หลากหลาย เช่น ป้ายข้อมูลไกด์ทัวร์, แอปพลิเคชันมือถือ, หรือแม้แต่การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (AR/VR) เพื่อช่วยให้ผู้เข้าชมเข้าใจและมีส่วนร่วมในประสบการณ์การท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น 5.การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน จะช่วยให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดแสดงงานฝีมือท้องถิ่น การสอนทำอาหารพื้นบ้าน หรือการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน จะช่วยสร้างรายได้และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น 6.การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการบริการและการจัดการท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมพนักงานในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการลูกค้า การดูแลนักท่องเที่ยว การจัดการทัวร์ และการใช้งานเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะช่วยเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต 7.การจัดการความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การสร้างมาตรการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและทำให้พวกเขารู้สึกมั่นใจในการเดินทาง การพัฒนากลยุทธ์ด้านความปลอดภัยควรครอบคลุมการจัดการความเสี่ยงในกรณีฉุกเฉิน เช่น การมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ การปฐมพยาบาล และการให้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทั้งในแหล่งท่องเที่ยวและระหว่างการเดินทาง.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน เช่น การจัดบ้านพักโฮมสเตย์ ศูนย์การประสานงานด้านการท่องเที่ยว ดูแลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค ฯลฯ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้นำและสมาชิกในชุมชนเสนอโครงการของงบประมาณเพื่อพัฒนางานด้านต่าง ๆ ในชุมชนพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคของชุมชนทุก ๆ ด้านเพื่อเตรียมความพร้อม

กับการรับนักท่องเที่ยวประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทำป้ายบอกทาง การประชาสัมพันธ์ สถานที่จอดรถ เป็นต้น

2. บุคลากรในชุมชนพัฒนาตนเองให้เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและการเป็นเจ้าของบ้านที่ดีในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านผ่านการอบรมจากสถาบันการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิธีการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวชุมชนจากหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบและนำมาเป็นตัวอย่างที่ดีของการบริหารจัดการในการจัดทำหมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชนที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ แก้วมณี. (2557). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชุมชน บ้านหัวเขาจีน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2564). *ความปกติสุขในความปกติใหม่ การท่องเที่ยวไทยในสถานการณ์ฉุกเฉิน*. กรุงเทพฯ: สุพีเรีย พรินติ้งเฮ้าท์.
- นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ. (2561). รูปแบบความหลากหลายของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถี ชุมชนริมแม่น้ำแม่กลองอย่างสร้างสรรค์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มศักยภาพสูงของจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(2). 1756-1774.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 27(83), 97-112.
- ปรัชญาภรณ์ ไชยคช และคณะ. (2559). *ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนกรณีศึกษาหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 อำเภอบดง จังหวัดยะลา*. ใน การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7 สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

เสกสรรค์ สนวา และคณะ. (2563).การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามวิถีชีวิต
ของคนในชุมชน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4(1),
259-276.

เพียงฤทัย เสี่ยมศิลป์ และคณะ. (2561). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง
เกษตรตำบลวังยาว อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (รายงานวิจัย).
พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.